

2024

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM PROGRAMI GÜNCELLEME KILAVUZU

BANÜ Kalite Koordinatörlüğü
Balıkesir/Bandırma

**BANDIRMA
ONYEDİ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ**

İçindekiler

1. GİRİŞ	3
2. Eğitim Programı Temel Kavramları	4
2.1 Eğitim Programının Amacı.....	4
2.2 Program Çıktısı.....	4
2.3 Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ).....	4
2.4 Çekirdek Eğitim Programı	5
2.5 İhtiyaç Analizi.....	6
2.6 Paydaş Görüşleri	6
2.7 Eğitim Programı Ders Planı (Program Öğretim Planı)	6
3. Ders İzlenesi ve Temel Kavramlar	7
3.1 Dersin Amacı.....	8
3.2 Ders Öğrenme Çıktısı	8
3.3 Ders İçeriği	8
3.4 Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri	8
3.5 Dersin Ölçme ve Değerlendirmesi.....	9
3.7 Ders Öğrenme Çıktıları – Program Çıktıları İlişkisi.....	9
4. Eğitim Programının Güncellenmesi ve Sürekli İyileştirme	13
Şekil 1’de görüldüğü üzere yükseköğretimde eğitim programlarının güncellenmesi süreci birbiriyle ilişki aşamaları içermektedir. Aşağıda bu aşamalara kısaca yer verilmiştir.	14
4.1 Program Çıktıların Oluşturulması ve Güncellenmesi	14
4.2.1 İş Yüğü (AKTS) Belirleme – Öğrenci Görüşlerine Dayalı Yaklaşım.....	15
4.3 Ders İzlenelerinin ve Bologna Bilgi Paketinin Güncellenmesi.....	15
4.4 Eğitim Programı Uygulama ve Değerlendirme	16
Eğitim programı uygulamaya başladıktan sonra program süreci boyunca uygulanır. Bu süreçte program değerlendirmeye katkı sağlayacak geribildirimler alınır.	16
Kaynaklar	17

1. GİRİŞ

Bu kılavuz Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Kalite Koordinatörlüğü tarafından, üniversitemiz bünyesinde görev yapan öğretim elemanlarının eğitim-öğretim programlarını planlama, uygulama, değerlendirme ve sürekli iyileştirme süreçlerinde yararlanabilecekleri bir rehber kaynak olarak hazırlanmıştır. Günümüzde yükseköğretimde kalite güvencesi ve akreditasyon süreçleri, yalnızca mevzuata uyum ya da belge üretme faaliyetlerinden ibaret değildir. Asıl hedef, eğitim-öğretim faaliyetlerinin sistematik bir anlayışla yapılandırılması, süreçlerin şeffaf, ölçülebilir ve izlenebilir hale getirilmesi ve kurum genelinde sürekli iyileştirme kültürünün yerleşmesidir. Bu doğrultuda eğitim programlarının güncellenmesi, üniversitelerin stratejik planlamalarıyla doğrudan ilişkili temel bir akademik faaliyettir.

Programların güncellenerek ulusal ve uluslararası yeterlilik çerçeveleri ile uyumlu hale getirilmesi kalite güvencesi sisteminin en önemli yapı taşları arasında yer almaktadır. Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), Bologna Süreci ve Avrupa Yükseköğretim Alanı standartları, yükseköğretim kurumlarının programlarını şeffaf bir şekilde tanımlamalarını ve mezunlarının kazandığı yeterlilikleri açık biçimde ifade etmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevelerle uyumlu program tasarımı; hem öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin iyileştirilmesine hem de mezunların ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığının artırılmasına katkı sağlar.

Kılavuz, öğretim elemanlarının program geliştirme sürecinde izlemesi gereken temel aşamaları adım adım açıklamakta ve bu aşamaların uygulanmasına yönelik pratik öneriler sunmaktadır. İhtiyaç analizi ve paydaş görüşlerinin toplanmasından başlayarak; program yeterliliklerinin belirlenmesi, TYYÇ ile ilişkilendirilmesi, eğitim planlarının oluşturulması, ders öğrenme çıktılarının yazılması, AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi) hesaplamaları ve ölçme-değerlendirme yöntemlerinin planlanmasına kadar tüm süreçler sade, uygulanabilir bir dilde ele alınmıştır. Bu yaklaşım, her öğretim elemanının kendi dersine veya programına doğrudan uygulayabileceği, bürokratik yükten ziyade akademik kaliteyi artırmaya yönelik bir yol haritası sunmayı amaçlar.

Ayrıca bu kılavuz, üniversitemizin kalite güvencesi sistemiyle uyumlu olacak şekilde sürekli izleme ve iyileştirme döngüsünü (Planla – Uygula – Kontrol Et – Önlem Al / PUKÖ) vurgular. Program çıktılarının ve öğrenme çıktılarının net tanımlanması, bu çıktılara uygun içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi, öğrenci başarısının sistematik olarak izlenmesi ve dış paydaşların sürece aktif katılımı, programların kurumsal kalite anlayışıyla yönetilmesine olanak tanır.

Sonuç olarak bu kılavuz, öğretim elemanlarına program geliştirme sürecinde bilimsel, sistematik ve kurumsal bir çerçeve sunarak; üniversitemizin eğitim-öğretim faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası standartlarla uyumlu şekilde yürütülmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Öğretim elemanlarımızın aktif katılımı ve ortak çabasıyla, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi'nin eğitimde kalite kültürünü daha da güçlendirmesi amaçlanmaktadır.

2. Eğitim Programı Temel Kavramları

2.1 Eğitim Programının Amacı

Eğitim programının amacı, mezunların programı tamamladıktan birkaç yıl sonra ulaşmaları beklenen genel kariyer, mesleki veya akademik başarıları ifade eder. Bu amaçlar, programın misyonu ve paydaşların beklentileriyle uyumlu olacak şekilde belirlenir.

2.2 Program Çıktısı

Program çıktıları, öğrencilerin bir eğitim programını tamamladıklarında kazanmaları beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlar. Program çıktıları, mezunların ne bildiğini, ne yapabildiğini ve hangi yetkinliklere sahip olduğunu açıkça ortaya koyar.

2.3 Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ)

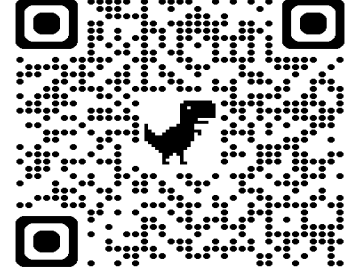
Yükseköğretim düzeylerinde öğrencilerin sahip olması beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ulusal bir çerçevedir. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF-LLL) ve Avrupa Yükseköğretim Alanı (QF-EHEA) ile uyumlu olarak yapılandırılmıştır.

- **Bilgi**, kuramsal ve olgusal bilgi birikimini ifade eder.
- **Beceri**, bu bilginin bilişsel ve uygulamalı düzeyde kullanılabilme yeteneğidir.

- **Yetkinlik** ise bireyin bilgi ve becerilerini bağımsız şekilde kullanabilmesi, sorumluluk alabilmesi, öğrenmeyi sürdürebilmesi, iletişim kurabilmesi ve mesleki/etik değerlere uygun hareket edebilme yeterliliğidir.

TYYÇ, program çıktılarının yazımında temel referans çerçevesi olarak kullanılır ve her program çıktısının ilgili düzey ve yeterliliklerle eşleştirilmesi gerekir.

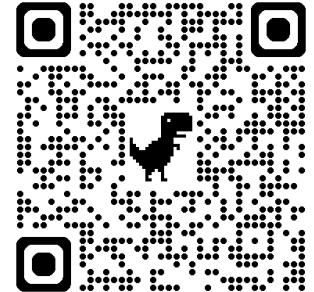
Türkiye yeterlik çerçevesi ile ilgili detaylı bilgilere <https://www.tyc.gov.tr/> adresinden erişebilirsiniz.

2.4 Çekirdek Eğitim Programı

Çekirdek Eğitim Programı (ÇEP), yükseköğretim kurumlarında belirli bir bölüm veya program için öğrencilerin asgari düzeyde sahip olmaları gereken ortak bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan temel dersler bütünüdür. ÇEP, ilgili programın ulusal yeterlilikler, meslek standartları ve akreditasyon ölçütleri dikkate alınarak oluşturulur. Böylece, farklı üniversitelerde aynı programı tamamlayan öğrencilerin benzer asgari yeterliliklere sahip olması sağlanır. Yükseköğretim kurumları, ÇEP kapsamında belirlenen bu ders ve içeriklere ek olarak kendi kurumsal vizyon ve misyonlarına uygun farklı dersler ve seçmeli dersler ekleyebilir. ÇEP, programların standardizasyonunu güçlendirirken kurumlara özgünlük alanı da tanıır. Bu sayede hem ulusal düzeyde tutarlılık hem de kurumsal çeşitlilik korunmuş olur. Ayrıca, ÇEP programların geliştirilmesi, güncellenmesi ve dış değerlendirme süreçlerinde önemli bir referans çerçevesi oluşturur.

Bölümünüzün çekirdek eğitimi programının olup olmadığı <https://egitim.yok.gov.tr/page/499> sayfasında takip edebilirsiniz. Çekirdek eğitim programları eğitim programlarınızı güncellerken sizlere temel bir kaynak oluşturmaktadır.

2.5 İhtiyaç Analizi

Eğitim programının geliştirilmesi sürecinde ilk adımdır. Öğrencilerin, öğretim elemanlarının, mezunların, işverenlerin ve diğer paydaşların görüşleri alınarak programın güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri belirlenir. Bu analiz, program amaçlarının ve öğrenme çıktılarının belirlenmesine yön verir. İhtiyaç analizi sürecinde kullanılabilecek pek çok teknik vardır ve bunlar genellikle bir arada uygulanarak daha güvenilir sonuçlar elde edilir. En yaygın tekniklerden bazıları; öğrenci, öğretim elemanı, mezun ve işverenlere yönelik anketler, daha derinlemesine bilgi elde etmek için yapılan görüşmeler ve odak grup görüşmeleri, gerçek ortamların incelenmesine dayanan gözlemler ile mevcut rapor, mevzuat ve istatistiklerin incelendiği doküman analizidir. Progel (Dacum) yöntemi etkili bir tekniktir. Ayrıca mezun ve sektör verilerinin değerlendirilmesi, paydaş çalıştayları, Delphi tekniği, bölüm ve akademik kurul toplantıları da ihtiyaç analizi sürecinde önemli bilgi kaynakları sağlar. Bu tekniklerin birlikte kullanılması, program geliştirme sürecinin daha gerçekçi ve paydaş temelli ilerlemesine yardımcı olur.

2.6 Paydaş Görüşleri

Paydaş görüşleri, eğitim programından doğrudan etkilenen veya programa katkı sağlayan kişi, grup ve kurumların program geliştirme sürecine ilişkin düşünce, öneri ve değerlendirmelerinin sistematik biçimde toplanmasıdır. Bu görüşler; öğrenciler, öğretim elemanları, mezunlar, işverenler, meslek örgütleri, akreditasyon kurumları ve toplum temsilcileri gibi iç ve dış paydaşlardan elde edilir. Paydaşlardan düzenli aralıklarla anket, görüşme, odak grup çalışması ya da çalıştaylar yoluyla bilgi alınabilir. Paydaş görüşleri, programın hem geliştirilmesi hem de değerlendirilmesi süreçlerinde önemli bir rol oynar. Program amaçlarının, çıktılarının ve içeriklerinin gerçek ihtiyaçlara ve güncel beklentilere uygun biçimde şekillendirilmesine katkı sağlar. Ayrıca, mezun profili ve istihdam ilişkileri açısından programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerini belirlemede yol gösterici olur.

2.7 Eğitim Programı Ders Planı (Program Öğretim Planı)

Eğitim programı ders planı, bir programdaki tüm dersleri, dönemlere göre dağılımlarını, kredilerini, AKTS değerlerini ve derslerin sırasını gösteren tablodur. Program çıktılarıyla uyumlu şekilde yapılandırılır ve öğrencilerin mezuniyet için tamamlaması gereken dersleri ortaya koyar.

3. Ders İzlenesi ve Temel Kavramlar

7

belgedir. Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Bologna Bilgi Paketi sistemine girilerek çevrimiçi ortamda tüm iç ve dış paydaşlara ilan edilir. Bu sayede derslere ilişkin bilgiler şeffaf bir şekilde erişime açılır, ulusal ve uluslararası düzeyde karşılaştırılabilirlik sağlanır.

3.1 Dersin Amacı

Dersin amacı, bir dersin genel yönünü ve öğretim elemanının ders sonunda ulaşmayı hedeflediği niyetleri belirtir. Bu amaçlar, ders öğrenme çıktılarından daha genel düzeydedir.

3.2 Ders Öğrenme Çıktısı

Ders öğrenme çıktıları, öğrencilerin bir dersin sonunda gösterebilecekleri bilgi, beceri, tutum ve yetkinliklerin açık, gözlenebilir ve ölçülebilir şekilde ifade edilmesi. Öğrenme çıktıları, öğrenci merkezli bir yaklaşımla “ders sonunda öğrenci ne yapabilir?” sorusuna cevap verir. Bu nedenle öğrenme çıktıları, öğretim sürecinin planlanmasında, ders içeriğinin belirlenmesi, öğretim yöntem ve tekniklerinin seçiminde ve ölçme–değerlendirme araçlarının belirlenmesinde temel bir referans noktasıdır. Ders öğrenme çıktıları genellikle bilişsel, duyuşsal ve davranışsal taksonomiler temel alınarak üç ana kategoride yazılabilir. Ayrıca, her bir öğrenme çıktısının ölçülebilir şekilde yazılması, dersin sonunda kullanılacak ölçme–değerlendirme yöntemlerinin (örneğin sınavlar, projeler, uygulamalar, gözlemler, performans görevleri vb.) doğru ve geçerli bir biçimde tasarlanmasını sağlar.

3.3 Ders İçeriği

Ders içeriği, dersin temel konularını ve kapsamını, genel hatlarıyla tanımlar. Ders izlencesinde dersin hedef kitlesine dersin ne hakkında olduğu konusunda net bilgi verir.

3.4 Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Dersin öğretim yöntem ve teknikleri, ders öğrenme çıktılarının gerçekleştirilmesi için kullanılan planlı öğretim etkinliklerini ifade eder. Bu yöntemler, çıktılara uygun olarak seçilir. Anlatım, soru–cevap örnek olay incelemesi, problem temelli öğrenme, proje tabanlı öğrenme işbirlikli öğrenme, beyin fırtınası, gösterip yaptırma, drama / rol oynama , simülasyon, tartışma teknikleri, gözlem, deney, saha çalışması atölye çalışması

3.5 Dersin Ölçme ve Değerlendirmesi

Ölçme ve değerlendirme, ders öğrenme çıktılarının ne ölçüde gerçekleştirildiğini belirlemek için kullanılan sistematik yöntemlerdir. Ders öğrenme çıktılarının ölçülebilir biçimde yazılması, bu aşamanın geçerliliği için ön koşuldur. Ölçme ve değerlendirme öğrencilerin gelişimini, öğretim sürecinin başında öğrencilerin ön bilgilerini, hazırbulunuşluk düzeylerini ve öğrenme eksikliklerini belirlemek amacıyla “tanılayıcı değerlendirme”, süreç içinde düzenli geri bildirim sağlayan “biçimlendirici değerlendirme” ve dersin sonunda genel başarı düzeyini ortaya koyan “düzey belirleyici” değerlendirme şeklinde yapılabilir. Ara sınavlar ve final sınavları düzey belirleyici değerlendirmedir. Kısa sınavlar, çoktan seçmeli testler ve yazılı sınavlar temel bilgi ve kavrayışı ölçmek için uygundur. Projeler, araştırma görevleri, raporlar ve sunumlar, öğrencilerin konuları analiz etme, çözüm üretme ve öğrendiklerini uygulama becerilerini ortaya koyar. Portfolyo çalışmaları, gözlem formları, rubrikler, uygulama sınavları, simülasyonlar ve saha çalışmaları ise uygulama süreçlerini değerlendirmede etkilidir. Akran değerlendirmesi, öz değerlendirme ve derse katılım ölçütleri ise öğrencilerin tutum ve süreçteki gelişimlerini izlemeye yardımcı olur.

3.6 İş Yüğü ve AKTS (*Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi*)

İş yüğü, bir öğrencinin bir dersi ya da programı başarıyla tamamlayabilmesi için harcaması beklenen toplam zamanı ifade eder. Ders saatleri, bireysel çalışma, ödevler, projeler, sınavlar ve uygulamalar gibi tüm öğrenme etkinliklerini kapsar. İş yüğü hesaplaması, AKTS kredilerinin belirlenmesinde temel alınır.

AKTS, öğrencinin iş yüküne dayalı bir kredi sistemidir. Avrupa Yükseköğretim Alanı içinde ortak bir ölçüt sağlar. Bir akademik yıl genellikle 60 AKTS’ye, bu da yaklaşık 1500–1800 saatlik öğrenci iş yüküne karşılık gelir.

3.7 Ders Öğrenme Çıktıları – Program Çıktıları İlişkisi

Ders öğrenme çıktıları ile program çıktıları arasında açık bir ilişki kurulmalıdır. Bu ilişki genellikle **matris** aracılığıyla gösterilir. Her dersin çıktıları, ilgili program çıktılarıyla

eşleştirilir ve hangi düzeyde katkı sağladığı belirtilir. Bu ilişkilendirme, programın bütüncül bir yapıda olmasını ve çıktıların izlenmesini sağlar.

Ek 6. Ders İzlenesi Örneği

DERS İZLENESİ	
Dersin Kodu ve Adı	
Dersin Yarıyılı	
Dersin İçeriği	
Temel Ders Kitabı	
Yardımcı Ders Kitapları	
Dersin Kredisi (AKTS)	
Dersin Önkoşulları (Ders devam zorunlulukları, bu maddede belirtilmelidir.)	
Dersin Türü	
Dersin Öğretim Dili	
Dersin Amacı	
Dersin Öğrenme Çıktıları	1. 2. 3. ..
Dersin Verilişi (Yüz yüze, Uzaktan vb.)	
Dersin Haftalık Dağılımı	1. Hafta 2. Hafta .
Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri	

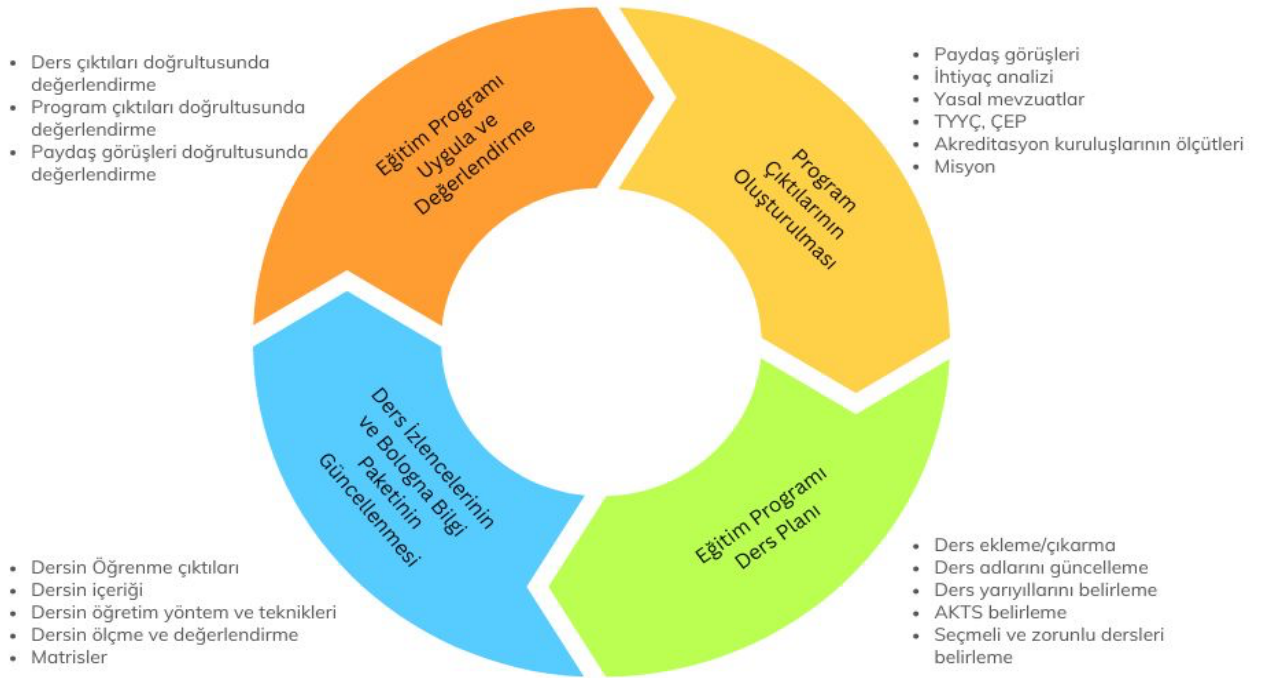
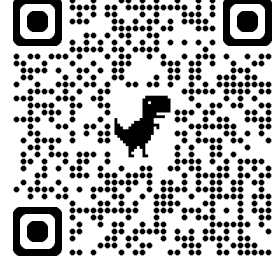
Öğretim Faaliyetleri <i>(Burada belirtilen faaliyetler için harcanan zaman krediyi belirleyecektir. Dikkatli doldurulması gerekmektedir.)</i>	Haftalık teorik ders saati Haftalık uygulamalı ders saati Okuma faaliyetleri İnternette tarama, kütüphane çalışması Materyal tasarlama, uygulama Rapor hazırlama Sunu hazırlama ve sunum Ara sınav ve ara sınava hazırlık Yarıyıl sonu sınavı ve yarıyıl sonu sınavına hazırlık			
Değerlendirme Ölçütleri <i>(Toplam katkı yüzdesi 100 olacak şekilde ayarlanmalıdır.)</i>		Sayısı		
	Ara sınav			
	Ödev			
	Uygulama			
	Projeler			
	Pratik			
	Kısa sınav/Quiz			
	Yarıyıl sonu sınavı			
	Toplam			
	Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Dönem Sonu Toplam İş Yüğü

Dersin İş Yüğü	İnternette tarama, kütüphane çalışması						
	Proje hazırlama						
	Sunu hazırlama						
	Ödev						
	Kısa Sınav/Quiz hazırlık						
	Ara sınav						
	Ara sınava hazırlık						
	Final sınavı						
	Final sınavına hazırlık						
	Toplam iş yüğü						
	Toplam iş yüğü/ 26						
	Dersin AKTS Kredisi						
Ders Çıktıları ile Program Çıktıları Arasındaki Katkı Düzeyi	No	Program Çıktıları	1	2	3	4	5
	1	PÇ1					
	2	PÇ2					
	3	PÇ3					
	4						
	5						
	6						
	7						
	8						
	9						
Dersi Verecek Öğretim Eleman(lar)ı ve İletişim Bilgileri	1. Öğretim Elemanlarının Adı-Soyadı E-posta adresi						
	2.						
	3.						

4. Eğitim Programının Güncellenmesi ve Sürekli İyileştirme

Eğitim programları uygulama başladıktan itibaren program süresince sürekli izlenir. Bu izleme süreçlerinde elde edilen dönütlere göre eğitim programı yeniden iyileştirilir. Kurumsal düzeyde birim iç değerlendirme raporları ve ulusal düzeyde akreditasyon kurumları eğitim programlarınız konusunda sürekli iyileştirme yapmanızı beklemektedir.

Programınız için YÖKAK tarafından yetkilendirilen akreditasyon kuruluşunuza <https://www.yokak.gov.tr/tescil-suresi-devam-eden-akreditasyon-kuruluslari/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Şekil 1. Eğitim Programı Sürekli İyileştirme Döngüsü

Şekil 1’de görüldüğü üzere yükseköğretimde eğitim programlarının güncellenmesi süreci birbiriyle ilişki aşamaları içermektedir. Aşağıda bu aşamalara kısaca yer verilmiştir.

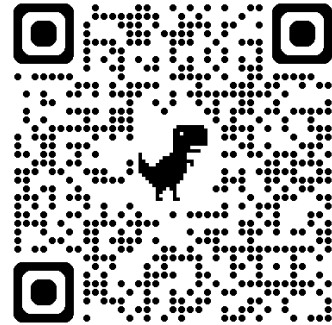
4.1 Program Çıktılarının Oluşturulması ve Güncellenmesi

Program çıktılarının oluşturulması sürecinde öncelikle ilgili alandaki bilimsel gelişmeler, mesleki standartlar, öğrenci , konu alanı ve toplumsal ihtiyaçlar, kurumsal vizyon ve misyon, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), varsa çekirdek eğitim programı, akreditasyon kurumu ölçütleri, yasalar ve mevzuatlar dikkate alınır. Her önlisans, lisans lisansüstü programı için çıktılar açık, ölçülebilir, kısa ve programa özgü biçimde yazılmalıdır; ders içeriklerini veya öğretim yöntemlerini içermemelidir. Program çıktılarının belirlenmesi süreci genellikle aşağıdaki adımları içerir:

- İç ve dış paydaş görüşlerinin sistematik olarak toplanması (öğrenciler, öğretim elemanları, mezunlar, işverenler, meslek kuruluşları vb.)
- Mevcut programın amaçlarının, ulusal/uluslararası standartların, varsa ÇEP, TYYÇ kanun ve yönetmelikler, akreditasyon kurumlarının ölçütlerinin incelenmesi
- Programın mezun profilini yansıtan, bilgi–beceri–yetkinlik boyutlarını kapsayan çıktıların yazılması
- Çıktıların bölüm kurullarında tartışılarak ortak karara bağlanması

Belirlenen program çıktıları durağan kalmaz; düzenli aralıklarla gözden geçirilir ve gerektiğinde güncellenir.

Program çıktılarının yazılması konusunda Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesinde verilen eğitim videolarına ve sunularına <https://kalite.bandirma.edu.tr/> sayfasından ulaşabilirsiniz. Bu sunular ve videolar sizlere program çıktılarının yazımı konusunda detaylı bilgiler sağlayacaktır.

4.2 Eğitim Programı Ders Planı (Program Öğretim Planı):

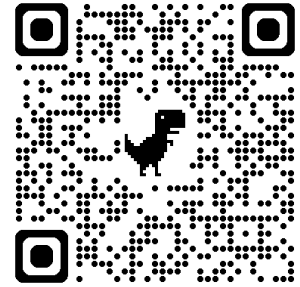
Güncellenen program çıktıları doğrultusunda eğitim programında bulunması gereken seçmeli ve zorunlu dersler yeniden değerlendirilir. Ders yarıyılları, ders ekleme/çıkarma

derslerin adları, AKTS vb. hususlar yeniden gözden geçirilir. Her dersin program çıktılarıyla olan ilişkisi bir matris ile gösterilir; bu matris derslerin çıktılara katkı düzeylerini sistematik biçimde ortaya koyar. Elde edilen matris incelenerek programınızın öğretim planının programa çıktılarına yeterli ölçüde katkı sağlayıp sağlamadığı değerlendirilir.

4.2.1 İş Yüğü (AKTS) Belirleme – Öğrenci Görüşlerine Dayalı Yaklaşım

Bir dersin AKTS değerinin doğru şekilde belirlenebilmesi için iş yüğü hesaplamasının yalnızca teorik saatlere değil, öğrencilerin derse ayırdığı toplam zamana dayanması gerekir. Bu nedenle Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi ve Bologna süreci uygulamalarında, iş yüğü belirlemede öğrenci görüşleri önemli bir veri kaynağıdır. Öğrencilerden her dönem sonunda veya ders tamamlama aşamasında, dersin farklı bileşenleri için (haftalık ders saatleri, bireysel çalışma süresi, ödevler, projeler, sınavlara hazırlık, uygulama çalışmaları vb.) harcadıkları zamanla ilgili veri toplanır. Öğrencilerden gelen ortalama süreler ve öğretim elemanları görüşleri dikkate alınarak, dersin toplam iş yüğü saat olarak hesaplanır ve 1 AKTS'nin 25–30 saate karşılık geldiği ilkesine göre kredi değeri belirlenir. Ayrıca öğrenci geri bildirimleri, dersin beklenen iş yüğü ile gerçek iş yüğü arasındaki farkı ortaya koyarak gerektiğinde kredilendirmede veya ders yapısında düzeltme yapılmasına imkân verir. Bu yaklaşım, iş yüğü hesaplamalarının nesnel, öğrenci merkezli ve güncel verilere dayalı olmasını sağlar.

AKTS ve iş yüğü konusunda Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesinde verilen eğitim videolarına ve sunularına <https://kalite.bandirma.edu.tr/> sayfasından ulaşabilirsiniz. Bu sunular ve videolar sizlere AKTS hesaplama konusunda detaylı bilgiler sağlayacaktır.

4.3 Ders İzlenelerinin ve Bologna Bilgi Paketinin Güncellenmesi

Program güncelleme sürecinde, her ders için hazırlanan ders izlenceleri, programın güncellenmiş amaçları ve çıktılarıyla uyumlu olacak şekilde yeniden düzenlenir. Ders izlencesi; dersin amacı, öğrenme çıktıları, haftalık konu planı, öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme ve değerlendirme yöntemleri, iş yüğü hesaplamaları, temel kaynaklar,

önkoşullar ve dersin program çıktılarıyla katkı düzeyini gösteren bilgileri sistematik bir formatta içerir. Güncellenen izlenceler yalnızca bölüm içi bir belge olarak kalmaz; Bologna Bilgi Paketi sistemine yüklenerek çevrimiçi ortamda tüm paydaşlara ilan edilir. Bu ilan sayesinde hem iç paydaşlar (öğrenciler, öğretim elemanları, yöneticiler) hem de dış paydaşlar (mezunlar, akreditasyon kurumları, işverenler, potansiyel öğrenciler ve uluslararası kurumlar) programa ilişkin bilgilere şeffaf bir şekilde erişebilir.

Ders öğrenme çıktılarının yazılması konusunda Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesinde verilen eğitim videolarına ve sunularına <https://kalite.bandirma.edu.tr/> sayfasından ulaşabilirsiniz. Bu sunular ve videolar sizlere ders öğrenme çıktılarının yazımı konusunda detaylı bilgiler sağlayacaktır.

4.4 Eğitim Programı Uygulama ve Değerlendirme

Eğitim programı uygulamaya başladıktan sonra program süreci boyunca uygulanır. Bu süreçte program değerlendirmeye katkı sağlayacak geribildirimler alınır.

Program geliştirme süreci durağan değil dinamik bir yapıya sahiptir. Mevcut programının düzenli olarak değerlendirilmesi, güncellenecek olan bir program içinde başlangıç oluşturmaktadır. Dolayısıyla güncellenen programların etkililiği belirli periyotlarla paydaş geri bildirimleri doğrultusunda değerlendirilmelidir. Üniversitemizde program değerlendirme süreci bölümlerin “Eğitim-Öğretim Değerlendirme ve İyileştirme Komisyonu”, “Mezun Takip ve İletişim Komisyonu” , “Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu”, ve “Bölüm Kalite Komisyonu” işbirliği ile gerçekleştirilir. Ayrıca, akreditasyon kurumları veya bağımsız değerlendirme kuruluşları gibi dış değerlendiriciler de bu sürece dâhil olabilir.

Kaynaklar

Afyon Kocatepe Üniversitesi. (2022). *Yükseköğretim Program Geliştirme ve Güncelleme Kılavuzu*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Koordinatörlüğü.

Demirel, Ö. (2011). *Eğitimde program geliştirme: Kuramdan uygulamaya* (15. baskı). Ankara: Pegem Akademi.

European Commission. (2015). *ECTS Users' Guide 2015*. Publications Office of the European Union.

Harden, R. M. (2002). Learning outcomes and instructional objectives: is there a difference? *Medical Teacher*, 24(2), 151–155. <https://doi.org/10.1080/0142159022020687>
Kırklareli üniversitesi Bologna Klavuz. <https://bologna.klu.edu.tr/Sayfalar/4455-bologna-bilgi-paketi-hazirlama-kilavuzu.klu>

Kızıklı, G., & Ekici, G. (2023). Yükseköğretim düzeyinde hazırlanan ders izlencelerinin kuramsal temelleri ve ders izlencesi önerisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD)*, 43(1), 109–145.

Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2017). *Curriculum: Foundations, principles, and issues* (7th ed.). Boston: Pearson.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi <https://www.tyc.gov.tr/>

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler çerçevesi <https://www.tyyc.gov.tr/>

Popenici, S., & Millar, V. (2015; Rev. 2021). *Writing learning outcomes: A practical guide for academics*. Melbourne Centre for the Study of Higher Education, The University of Melbourne https://melbourne-cshe.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0007/2296861/MCSHE-Learning-Outcomes-Guide-web-Nov2015-rev2021.pdf

**BANDIRMA
ONYEDİ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ**

www.bandirma.edu.tr
[i](#) [f](#) [x](#) [v](#) [t](#) [l](#) /bandirmauni